

EZÜSTNET Egyesület

Fehérvárcsurgó és Dég

kastélylátogató programjaink újabb állomásai

Az EZÜSTNET Egyesület önkénteseinek kis csapata egy kellemes tavaszi napon, 2014. május 21-én ismét a Dunántúlra gurult egy kis autóbusszal.

Először a **Fehérvárcsurgói Károlyi-kastélyt** látogatta meg. A nemrég felújított, emeletes, tornyos U alakú épület messze kimagaslik az erdős-ligetes környezetből. A pompázatos létesítményt gróf *Károlyi György* megbízásából *Heinrich Koch* bécsi építész neoklasszicista stílusú tervei alapján emelték 1844 és 1853 között. Majd az építető unokája, gróf *Károlyi József* alakította át - romantikus stílusban - az épületegyüttest.

A történelmi szerepű család az erdélyi Nagykárolyból ered, az itteni kastélyban 100 évig, 1944-ig tartózkodott. A birtok megszenvedte viharos történelmünk pusztító erejét, a II. világháború után pedig rövid ideig üdülőként majd gyermekotthonként működött. 1979-re olyan rossz állapotba került, hogy inkább üresen maradvá hagyták tovább pusztulni, még két évtizedig.

Az 1994-ben életre hívott *Károlyi József Alapítvány* - a kastélyépítő ükunokájának, *Károlyi Györgynek* köszönhetően – 1997-ben pályázat útján megszerezte a kastély hasznosítási jogát. A romos épület és a park 5 ezer négyzetméteres területének a rekonstrukciója két évvel ezelőtt az alapítvány, a családi vállalkozás, a magyar állam és az Európai Unió támogatásával befejeződött.

A kastély eredeti pompájában, de XXI. századi színvonalon várja látogatóit.

A sok látnivaló között kiemelt figyelmet érdemel a Könyvtár, a Bál szalon, a Kápolna, a Festetics lakosztály, a Kupolaterem, a Díszebédlő, a Főispáni terem stb. Családi ereklye a Vörös szalonban elhelyezett kiterjedt família fotókon megörökített arcképcsarnoka, továbbá másolatok formájában az 1563-tól érvényes családi pecsétek gyűjteménye.

Itt kapott helyet a Párizsban élt *Fejtő Ferenc* író, történész 6 ezer kötetes, hazájára hagyományozott könyvtára, továbbá *Vajay Szabolcs* genealógus és heraldika szakértő könyvtára és archívuma. Mindkét gyűjtemény az Alapítvány kezelésében a kutatók és érdeklődők rendelkezésére áll a Kutató szalonban.

A sok, szépen felújított terem legtöbbje üres, a kevés látható bútort nemrég vásárolták vagy kölcsönözték. A csodaszép kápolna oltárképe, az 1780-as években készült, *Anton Zellinger* alkotása viszont eredeti, kalandos úton végül a Szépművészeti Múzeum letéti műtárgyai közül került elő.

Kastélylátogatásunk alkalmából mintegy másfél órás sétával bejártuk az épületet, az építészeti szempontból különlegesen szép, hűvös pincétől a csipketeraszon át a tetőteraszig, ahol két nagy méretű, / 327 X 878 cm / antik témájú festményt láthattunk, a 18. században élt *Francesco Fontenbrass* Scipio nagylelkűsége valamint Antiochus és Stratonice című képeit.

Öröm látni a romjaiból feltámasztott szépséges épületet. De ennek a kastélynak nem csupán múltja van, hanem figyelemre méltó jelene és még inkább ígéretes jövője. A *Károlyi József Alapítvány* a család kezdeményezésére országos közérdekeket képvisel, Kulturális Találkozó Központjává vált, európai együttműködést szolgál „Magyarország Európa felé, Európa Magyarország felé”, jelszóval és szellemben. Nemzetközi találkozások és tanácskozások színhelye, európai dokumentációs és továbbképző központ, ugyanakkor országos, megyei és községi kiemelt közösségi programok otthona is. A nagy múltú létesítmény nyitva áll a nagyközönség előtt, szállást, vendéglátást biztosítva hosszabb időre is.

-- . --

A Mezőföldi települések között található **DÉG** község, benne a hatalmas zöldellő kastélyparkkal, csillogó vizű tavakkal és a növényzet fölé magasló épülettel, a **Festetics-kastélyal**. A *Pollack Mihály* által 1818-1819 között emelt kastély egyike hazánk klasszicista stílusú emlékeinek. Az emeletes, oszlopos oromzatos, szépen tagolt épület vonzza a tekintetet., impozáns minden terme, még így pusztuló állapotában is.

A birtok méretét érzékelteti néhány számadat: 300 hektár angolpark, 3 egymásba nyíló tó, 53 terem, 12 folyosó, 365 ablak. Régi pompáját sejteti többek között a Tükörterem, a Bálterem, a Könyvtár, amely a II. világháború végéig 4 ezer kötetet foglalt magába, a Zeneszalon, a Billiárd szalon, a hálószobák, még a fürdőszobák is. Különlegesség a Botanikus szalon, amely egy Festetics grófnő érdeklődési körét volt hivatva szolgálni. Most csak egyetlen nagy méretű megmaradt bútordarab áll itt, egy különlegesség: *Kossuth Lajos* Torinóból hazahozatott herbária szekrénye.

Eredeti szépségében látható a romantikus történeteket őrző, mesterséges szigeten álló un. **Hollandi-ház**.

A kastély évek óta lakatlan és szinte teljesen üres, a műemlékvédelem és a helyi vigyázat biztosítja az állagmegóvást, közben kisebb felújítások is történnek, a park kastély közeli területei gondozottak, bár a tenispálya és a rózsalugas csak árnyéka lehetne régi önmagának. A tulajdonosok Itáliában élnek, csak nemrég jártak itt látogatóban.

A Dunántúlon, főleg Fejér megyében kezd megújulni néhány valaha szebb napokat látott, örökösök által lakott kastély országos jelentőségű művelődési küldetést is vállalva. Még csak kora tavaszi kezdemények ezek a kulturális missziók, de életképesek és példaértékűek.

E helyzetet tekintve, mintha visszaléptünk volna történelmünkben két évszázadot. Csokonai Vitéz Mihály 215 évvel ezelőtt éppen e tájakon kóborolva, művészi pártfogást remélve írta e sorokat:

„...De tán jó
Oly idő,
Melyben nekünk
A vidékünk
Új Hélikon lesz!”

/ Csokonai Vitéz Mihály: Jövendölés első oskoláról a Somogyban /

Lejegyezte: Tóthné Piroska

Fehérvárcsurgó

Dég